

A Civil Közoktatási Platform véleménye a **Belügyi ágazatokat érintő törvénymódosítás** című jogszabálytervezetnek A pedagógusok új életpályájáról szóló 2023. évi LII. törvény 67. és 75. §-át módosító 72. és 73. paragrafusairól

A paragrafusok:

72. § (A köznevelési foglalkoztatotti jogviszonyban álló ... kötelessége különösen, hogy)...a nevelő-oktató munka során az ismeretek átadását az Alaptörvényben, valamint a Nemzeti Alaptantervben szereplő érvényes értékeknek megfelelő tankönyvek és tansegédletek használatával közvetíti.

73. § (A nevelési-oktatási intézmény igazgatója felel) a pedagógiai munkáért, valamint a nevelő-oktató munka során az Alaptörvényben, valamint a Nemzeti Alaptantervben szereplő érvényes értékeknek megfelelő tankönyv és tansegédlet használatért,”

1. Az indoklás hiánya

A törvényjavaslat indoklásában nem esik szó arról, mi tette szükségessé a címben szereplő módosítást. Az indoklásban a tételesen felsorolt témák után az szerepel, hogy a fel nem sorolt témák célja jogtechnikai, jogalkalmazást segítő módosítás– az alábbiakban megmutatjuk, hogy ez a módosítás nemhogy segítené, inkább nehezíteni fogja a jogalkalmazást.

2. A tervezett törvénymódosítás felesleges, nem tesz hozzá semmit a létező jogszabályokhoz

A kritizált paragrafusok előírják, hogy a tanárok által használt tankönyvek és a tansegédletek nem mehetnek szembe az Alaptörvény és a NAT értékeivel, és ennek ellenőrzését az igazgatók kötelességévé teszik. A pedagógusoknak és az igazgatóknak azonban oktatási-nevelési tevékenységük során ezen előírás nélkül is kötelessége az Alaptörvény betartása és - amennyiben nem kaptak ez alól felmentést - a NAT-hoz való igazodás. Az viszont, hogy egy speciális esetre vonatkozóan ezt külön hangsúlyozza a jogszabály, alkalmas a félelemkeltésre, rontja a pedagógusok közérzetét, a pedagóguspálya és az igazgatói megbízás vonzerejét.

3. A segédletek ellenőrzése nem lehet egyenértékű feladat az intézmény megfelelő pedagógiai munkájának biztosításával

A 73. paragrafus az igazgató felelősségi körében elsőként, az intézmény pedagógia munkájának felelősségével egy sorban szerepelteti a tankönyvekre és segédletre vonatkozó ellenőrzési feladatot szerepelteti. Azt sugallja, hogy az igazgatónak az az intézmény megfelelő pedagógiai munkájának biztosításával, az oktatás/nevelés színvonala, értékrendje biztosításának általános feladatával egyenértékű feladata valamiféle cenzori szerep betöltése.

4. Az igazgatótól és a pedagógusoktól nem várható el, hogy értelmezzék az Alaptörvényt

Sem a pedagógusoktól, sem az igazgatótól nem várható el, hogy olyan mélységig ismerjék és értsék az Alaptörvényt, hogy megállapítsák, hogy egy adott szöveg megfelel-e az Alaptörvénynek, amelynek „érvényes értékei” nincsenek tételesen felsorolva. Az Alaptörvénynek való megfelelés eldöntése végső soron az Alkotmánybíróság kompetenciája.

5. A jogszabály megfogalmazása jogilag értelmezhetetlen, nem világos belőle a jogalkotói szándék

- a) A megfogalmazásból (az ismeretek átadását az ... értékeknek megfelelő tankönyvek és tansegédletek használatával közvetíti) úgy tűnik, hogy **a tanár kötelessége oktató-nevelő munkája során tankönyvet és segédleteket használni**. Ez nemcsak a módszertani autonómia korlátozása lenne, de sokszor, például testnevelés esetében nyilvánvalóan nem is lehetséges.
- b) **Tankönyvnek** csak az minősül, ami a tankönyvjegyzéken szerepel. Így a tankönyvek NAT-nak és Alaptörvénynek való megfelelését nem a pedagógusnak és az igazgatónak, hanem **az engedélyezőnek kell ellenőrizni**.
- c) **A tansegédlet** fogalom sem a jogszabályokban, sem a Magyar nyelv értelmező szótárában nem szerepel, így nem világos, hogy mire vonatkozik az előírás.
- d) **A NAT-ban nincsenek tételesen felsorolt értékek**, így azok betartásának és ellenőrzésének előírása értelmezhetetlen.

6. A nem definiált fogalmak önkényes értelmezése sérti a jogbiztonságot

A nem definiált fogalmak használata a szabályozásban alkalmat ad az egyéni – azaz igen sokféle – értelmezésre, és az ezekből következő különböző eljárásokra. Ez pedig súlyosan veszélyezteti a minőségi oktatáshoz való egyenlő hozzáférést.